SUMMIT-UL ONU PENTRU TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI DIN APRILIE 2022. VIITORUL EDUCAȚIEI: TENDINȚE ȘI ORIENTĂRI STRATEGICE

UNITED NATIONS SUMMIT FOR TRANSFORMING EDUCATION IN APRIL 2022. THE FUTURE OF EDUCATION: TRENDS AND STRATEGIC ORIENTATIONS

Vladimir GUȚU, ORCID: 0000-0001-5357-4217
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 37.01:341.123

e-mail: vladimir.gutu@yahoo.com

Introducere. *Summit-ul ONU pentru Transformarea Educației* din aprilie 2022 a fost convocat în contextul a două provocări dramatice și strâns legate între ele pentru a asigura educația de calitate și învățarea pe întreg parcursul vieții pentru toți. În primul rând, lumea noastră trece printr-o criză educațională globală prin care sute de milioane de copii, tineri și adulți sunt privați de dreptul lor la o educație de calitate, abandonând numeroase dintre țintele educaționale ale Obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD-urilor). Pandemia COVID-19 care continuă și lipsa măsurilor eficiente privind riscurile de recuperare a procesului de învățare transformă această criză într-o catastrofă a generațiilor, în special pentru grupurile marginalizate și vulnerabile. În al doilea rând, criza învățământului face parte dintr-o provocare mai amplă legată de abilitatea sistemelor educaționale convenționale de a oferi cunoștințe, competențe și perspective pentru copii, tineri și adulți cu scopul de a progresa în lumea contemporană și a contribui la un viitor durabil, sănătos și pașnic. În contextul unei crize climatice globale, al transformărilor tehnologice rapide, al schimbărilor profunde din lumea muncii, al nivelurilor scăzute de încredere în instituțiile publice, al erodării valorilor democratice și al sporirii dezinformării, a intoleranței și a discursului de incitare la ură, în raportul de referință al UNESCO privind viitorurile educației s-a menționat că în prea multe cazuri, învățarea formală nu satisface necesitățile și aspirațiile copiilor și tinerilor și ale comunităților lor.

Direcții strategice de acțiuni privind transformarea educației

(1) ***Școli incluzive, echitabile, sigure și sănătoase.*** Școlile sunt centre educaționale esențiale. Ele reprezintă angajamentul societăților față de educație ca activitate umană publică și sunt vitale pentru incluziune, echitate și bunăstare individuală și colectivă. Școlile trebuie îmbunătățite și consolidate pentru a promova mai bine un viitor mai just,

echitabil și durabil ca activitate publică. Dincolo de școlarizarea formală, societățile ar trebui să extindă mediile de învățare îmbogățitoare care sprijină educația în fiecare etapă a vieții în diverse spații culturale și sociale.

Tendințe viitoare:

- Efectele prelungite ale perturbărilor școlare.
- Schimbarea nevoilor curriculare și pedagogice.
- Cerere în creștere pentru competențe tehnologice.
- Creșterea cererii de educație de-a lungul vieții.
- Creșterea temperaturii, degradarea ecologică și solicitarea infrastructurii.

(2) ***Învățare și abilități pentru viață, muncă și dezvoltare durabilă.*** Educația ar trebui să le ofere cursanților cunoștințe, abilități, valori și atitudini pentru a fi rezilienți, adaptabili și pregătiți pentru viitoruri incerte, contribuind în același timp la bunăstarea umană și planetară și la dezvoltarea durabilă. Învățarea semnificativă, fundamentală, ar trebui să includă alfabetizarea, calculul, capacitățile științifice, științele umaniste și artele, sunt indispensabile pentru învățarea pe tot parcursul vieții. În plus, curricula trebuie să pună accent pe învățarea ecologică, interculturală și interdisciplinară, astfel încât toți cursanții din copilărie timpurie până la vârsta adultă nu numai să dobândească cunoștințe relevante, ci să fie, de asemenea, împuterniciți să ia măsuri și să contribuie la pacea globală, dezvoltarea durabilă și transformarea societății.

Tendințe viitoare:

- Performanțe educaționale în scădere.
- Creștere lentă a accesului la educația timpurie și la învățământul superior.
- Creșterea impactului climatic asupra educației.
- Schimbări de pe piața muncii.

(3) ***Profesorii, profesorul și profesia didactică.*** Ceea ce a fost numit o criză globală a învățării este, în primul rând, o criză a predării. Studiile demonstrează că predarea de calitate este cel mai important factor determinant în școală al performanței elevilor și că calitatea instrucțională insuficientă este un factor cheie de „împingere" a uziunii timpurii a elevilor. Asigurarea unor sisteme eficiente de recrutare, reținere, sprijin și inovare în predare și învățare necesită reimaginarea poziției importante pe care o dețin profesorii în fiecare societate și viitorul profesiei didactice.

Tendințe viitoare:

- Lipsa cadrelor didactice.
- Deprecierea salariilor.
- Inechități de gen.
- Noi presiuni.

(4) ***Învățare și transformare digitală.*** Transformarea accelerată a societăților noastre, condusă de digitalizare și de tehnologiile digitale, remodelează modurile în care trăim și învățăm. Tehnologiile digitale, în special cele orientate spre îmbunătățirea conectivității, pot îmbogăți anumite procese educaționale și pot îmbunătăți unele rezultate ale învățării. Ele ar trebui să fie îndreptate în direcția sprijinirii drepturilor omului, îmbunătățirii capacităților umane și facilitării acțiunii colective în direcțiile păcii,

justiției și durabilității. Cu toate acestea, încă nu ne-am dat seama cum să ne îndeplinim pe deplin aceste multe promisiuni.

Tendințe viitoare:

- Înlocuirea mașinilor pentru luarea deciziilor umane.
- Erodarea libertății intelectuale și personale.
- Tehnologia digitală și interesele comerciale.
- Viața în lumi virtuale.

(5) ***Finanțarea educației.*** Pentru a servi în mod corespunzător societățile noastre și viitorul nostru comun, educația trebuie să rămână un efort public al societății și trebuie să fie consolidată ca un bun comun. Finanțarea publică internă adecvată și durabilă este esențială pentru aceasta. Declarația GEM de la Paris din 2021 îndeamnă toate guvernele să dezvolte strategii de creștere a resurselor pentru educație și să utilizeze aceste resurse în mod eficient. După cum a demonstrat pandemia de COVID, finanțarea internațională va continua să fie necesară, în special pentru răspunsul în situații de urgență și reconstrucția educațională după crize și urgențe.

Tendințe viitoare:

- Deficiențe de finanțare a educației continue.
- Forme mai echitabile de cooperare internațională.
- Creșterea angajamentului și responsabilității societății civile în educație la scară locală, națională și internațională.
- Creșterea impactului climatic asupra educației.

Concluzie. Recomandările *Summit-ului ONU pentru Transformarea Educației* din aprilie 2022 au fost dezbătute public în cadrul unui Forum Național din Republica Moldova (8 august 2022) și corelate cu Strategia de dezvoltare „EDUCAȚIA 2030”.

În acest sens, Republica Moldova promovează o politică educațională racordată la politicile educaționale europene și internaționale, relevantă pentru soluționarea problemelor și nevoilor actuale ale sistemului educațional și ale beneficiarilor acestuia. Documentele de dezvoltare strategică a sistemului de învățământ demonstrează preocuparea Guvernului Republicii Moldova pentru schimbarea accentelor în educație, în favoarea calității și sustenabilității, dar și pentru dezvoltarea competențelor-cheie de învățare pe parcursul întregii vieți.

Referințe:

1. *Summit-ul ONU Transformarea Educației 2022.* Viitorul educației. Note de informare. Raportul Comisiei Internaționale pentru Viitorul Educației, aprilie 2022.
2. *Strategia de dezvoltare „Educația 2030”*. Proiect. Guvernul Republicii Moldova, 2022.